

היום נלמד בעזרת ה':

ברכות דף נז

הגמרא ממשיכה עוד בענייני חלומות.

למדנו במשנה לעיל: הרואה מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה אומר "ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו". מוסיפה הגמרא שהרואה עבודה זרה הנקראת "מרקוליס" (ראה ב'מושגים בדף') אומר: "ברוך שנתן ארך אפים לעוברי רצונו", כלומר שאינו מעניש אותם מיד.

הרואה מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה אומר: "ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו, וכשם שנעקרה ממקום זה כן תעקר מכל מקומות ישראל, וְהָשֵׁב לֵב עוֹבְדֵיהֶם לְעַבְדֶּךָ" (= שהפושעים מעם ישראל יחזרו בתשובה).

בח"ל אינו אומר את סיום הברכה "וְהָשֵׁב לֵב עוֹבְדֵיהֶם לְעַבְדֶּךָ" משום שרובם גוים, ולדעת רבי שמעון בן אלעזר אומרה גם בח"ל, כיון שהם עתידים להתגייר שנאמר: "כִּי-יָאֵז אֶהְפֹּךְ אֶל-עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה לְקָרָא בְּלָם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחַד" - שלעתיד לבא לאחר מלחמת גוג ומגוג יהפוך ה' את כל העמים לדבר בלשון הקודש, וע"י כך יקראו כולם בשם ה' ויתגירו.

מושגים בדף

מרקוליס: צורת עבודה זרה האסורה על פי התורה. עיקר צורתו היתה: שתי אבנים זו בצד זו ואחת על גביהן והיו זורקים אליו אבנים, וזו היתה דרך עבודתו. ובתוספות מס' ע"ז דף נ. הביאו בשם רבינו תם שלעבודה זרה הזו קראו 'קילוס' בלשון שבח, וחכמים כנו אותה 'קוליס' בלשון לעג וקלס, וזהו "מרקוליס" (= "מר" משמעותו חילוף, כלומר חילוף לשון שבח ללשון לעג וקלס). **ראה מקום שנוטלין ממנו עפר:** בבבל יש מקום שבהמה לא יכולה לעבור שם אלא אם כן שמים עליה מעפר המקום. והוא סימן קללה שע"י ששמים על הבהמה מעפר המקום היא מתרוקנת מעפרה, כפי שהתנבא ישעיה הנביא על בבל "...וְנִטְאָתִיךָ בְּמִטְאָטָא הַשָּׂמַד". רבא כשראה חמורים שנושאים מעפר אותו מקום היה מקיש בידו על גבם של החמורים ואומר: "רצו צדיקים לעשות רצון קונכם" (= רצונו של הקב"ה, כפי שהתנבא ישעיה).